KEVENNÄ rahahuolia

Harvalle jää rahaa jemmaan vahingossa. Aseta säästötavoite ja opettele pitämään kirjaa tuloistasi ja menoistasi.

Teksti Mari Valkonen **Kuvitus** Reetta Kyttä **Kuvat** 123RF

1 Päätä säästötavoite

Oletko koskaan laskenut, montako kuukautta pärjäisit, jos palkkasi lakkaisi juoksemasta? Entä kestääkö taloutesi jääkaapin hajoamisen?

Yllättävien menojen ja elämäntilanteiden varalle tarkoitettu puskuritili on hyvä syy aloittaa säästäminen. Joka toiselta suomalaiselta puuttuu varakassa, vaikka säästössä olisi hyvä olla vähintään 2–3 kuukauden kiinteitä kuluja vastaava rahamäärä. Pätkätyöläisillä ja yrittäjillä rahaa olisi hyvä olla rahaa jemmassa puolen vuoden menoihin.

Toinen hyvä syy kerryttää rahaa on eläkeaika. Eläkkeellä tulot pienenevät roimasti. Mitä aiemmin aloitat säästämisen, sitä vähemmän omasta elintasosta tarvitsee tulevaisuudessa karsia. Sekä vararahasto että eläkesäästöt pienentävät rahahuolien aiheuttamaa stressiä.

Aseta säästötavoite tarpeeksi korkealle, sillä kunnianhimoinen tavoite motivoi. Elämäntilanteet vaihtelevat, mutta säännöllisissä palkkatöissä käyvä voi jo kevyellä talouden seuraamisella saada melko helposti säästöön 20 prosenttia nettotuloistaan.

2 Pidä kuittikuuri

Useimmat tietävät asumismenonsa, mutta paljonko tuloista menee ruokaan, vaatteisiin ja harrastuksiin? Kerää parin kuukauden ajan kuitit ostoksistasi, niin tiedät tarkalleen, mihin raha kuluu. Kuittikuuri voi paljastaa yllättäviä rahasyöppöjä. Joka arkipäivä juotuun erikoiskahviin uppoaa helposti 80 euroa kuukaudessa ja suunnittelemattomiin, pieniin vaateostoksiin satasia. Monet pankit tarjoavat mahdollisuutta luokitella korttiostoksia, joten kuittirumban voi hoitaa virtuaalisestikin.

Rahankäyttö paljastaa paljon arvoistasi. Pidätkö tärkeänä ulkona syötyjä lounaita, jatkuvasti päivittyvää vaatekaappia vai säännöllistä ripsihuoltoa? Säästäminen tarkoittaa, että arvostat myös stressitöntä ja rahahuolista vapaata tulevaisuutta.

3 Älä näpertele

Itse tehty leipä tulee halvemmaksi kuin kaupasta ostettu. Leipomalla säästäminen tai sähkölaskun kutistaminen valoja sammuttamalla on turhaa, jos et samalla tuki todellisia rahareikiä.

Asuminen on suomalaisten suurin menoerä. Tarkastele omaa asumismuotoasi kriittisesti. Vastaako koti tarpeita vai maksatko ylimääräistä asunnon herättämistä tunteista, kuten kaari-ikkunoista tai aikuistuneiden lasten tyhjistä huoneista? Paljonko säästäisit vaihtamalla pienempään tai toisessa kaupunginosassa sijaitsevaan kotiin?

Myös auto on valtava rahasyöppö. Pärjäisikö perhe kahden auton sijaan yhdellä, jos koti olisi parempien yhteyksien päässä työpaikoista?

4 Opettele uudet rutiinit

Hahmottele menoseurannan pohjalta, paljonko mihinkin pitää varata. Näin tili ei mene miinukselle. Kirjaa budjettiisi menoksi myös päättämäsi säästösumma. Kun mahdutat kuukausibudjettiin myös lomamatkojen ja isojen hankintojen kustannukset, tulee suuria menoja varten säästettyä pitkin vuotta. Henkilökohtaisen budjetin voi hahmotella netissä pankkien tarjoamien työkalujen avulla tai perinteisemmin excel-pohjalle tai tilikirjaan.

Kun rahaa tulee, siirrä raha heti toiselle tilille ennen laskujen maksamista. Näin tulet varmasti säästäneeksi. Seuraa parin kuukauden ajan tarkasti, että pysyt kulusuunnitelmassasi. Kun uudet rahankäyttörutiinit ovat selkärangassa ja tiedät kulutuksesi vaaranpaikat, budjetin tarkasta seuraamisesta voi luopua, jos et ole lipsunut eikä eurojen kirjaaminen tunnu mielekkäältä.

5 Unohda tekosyyt

Moni pitää itseään liian pienituloisena säästääkseen. Mutta pienistäkin tuloista voi laittaa sivuun kympin tai pari kuussa. Säästämisessä on kyse opitusta tavasta ja uskalluksesta tutkia avoimesti, miten elämänsä voi järjestää fiksusti tiukoissakin puitteissa.

Jotkut vastustavat säästämistä sillä perusteella, että elämää pitää elää nyt eikä tulevaisuudessa. Täysillä eläminen ei välttämättä tarkoita samaa kuin rahan kuluttaminen. Jos haluat jatkuvasti lisää tavaroita ja elämyksiä, myös tulojen pitää kasvaa. *

Budjettipohjan voi printata esimerkiksi Marttojen sivuilta. Lähteet: Talousvalmentaja **Terhi Majasalmi** ja Saituri.org-säästämis- ja sijoittamisblogia pitävä **Antti Rinta-Loppi**.